

**EKONOMSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE U SPLITU**

**Strateški program znanstveno-istraživačkog rada
2016.-2020.**

U Splitu, listopad 2016.

Uvod

Ovim dokumentom se definira strateški program kao i odgovarajuće taktičke aktivnosti kojima se planira institucionalizirati znanstveno-istraživački rad (ZIR) na Ekonomskom fakultetu u Splitu. ZIR je, uz nastavnu komponentu, temeljna djelatnost kojom visoko učilište doprinosi široj društvenoj zajednici. U svojoj *Strategiji 2013-2020*, Ekonomski fakultet u Splitu je postavio strateški cilj povećanja produktivnosti i kvalitete svog ZIR-a.

Slijedom definiranog strateškog cilja, Ekonomski fakultet u Splitu želi stvoriti sustav u kojem će ZIR biti komplementaran s ostalim djelatnostima Fakulteta, a koje su također prepoznate kao ključni čimbenici uspjeha Fakulteta u *Strategiji 2013-2020*. Smatramo kako sinergijom svih ključnih djelatnosti, u kojima već ima ugled i ekspertizu, Fakultet može povećati vidljivost prema vanjskim dionicima, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini.

Od svog nastanka 1974. godine, Ekonomski fakultet u Splitu je postepeno stvarao važan utisak u društvu u kojem djeluje. Prepoznatljivost fakulteta se prije svega osvarivala u nastavnoj komponenti, tj. obrazovanjem profesionalaca iz područja poslovne ekonomije, ekonomije i turizma, nuđenjem svoje istraživačke ekspertize u rješavanju problema iz prakse kao i stvaranjem kritičkog javnog mišljenja o svim relevantnim društvenim procesima. S godinama, znanstveno-istraživačka djelatnost Fakulteta je progresivno rasla što se ogleda u produktivnosti, tj. porastu ukupno objavljenih radova, te u kvaliteti, tj. porastu radova objavljenih u publikacijama koje su indeksirane u najprestižnijim svjetskim citatnim bazama.

Danas je Ekonomski fakultet u Splitu pred izazovom institucionalizacije znanstveno-istraživačkih aktivnosti. Institucionalizacija pretpostavlja stvaranje sustava ZIR-a koji će Ekonomski fakultet učiniti prepoznatljivim i uglednim dionikom u okruženju u kojem djeluje. U tom smislu, želimo stvoriti kvalitetan sustav ZIR-a putem sljedećih aktivnosti: 1) definiranjem strateških područja ZIR-a, 2) promoviranjem ZIR-a u široj društvenoj zajednici, 3) organiziranjem istraživačkih grupa, 4) integracijom ZIR-a s ostalim djelatnostima Fakulteta te 5) resursnom i infrastrukturnom podrškom aktivnostima ZIR-a.

U nastavku se detaljno razrađuju elementi strateškog programa čijom bi operativnom implementacijom znanstveno-istraživačka djelatnost postala prepoznatljiv proizvod Ekonomskog fakulteta u Splitu.

DEFINIRANJE STRATEŠKIH PODRUČJA ZIR-a

ZIR je jedna od aktivnosti kojom fakulteti identificiraju i adresiraju aktualne gospodarske i društvene izazove na lokalnoj i globalnoj razini stvarajući time svoj ugled. U skladu s tim, svjesni smo da je potrebno nastaviti razvijati područja u kojima Fakultet ima međunarodno prepoznatljive rezultate. S ciljem prepoznavanja strateških područja ZIR-a na našem Fakultetu, preliminarno smo proveli samoanalizu. U tu svrhu, proučili smo relevantne pokazatelje kvalitete i produktivnosti dosadašnjih učinaka naših istraživača u ZIR-u. Analizom navedenih pokazatelja došli smo do spoznaje da su aktivnosti ZIR-a pokazale najveću razinu izvrsnosti u sljedećim područjima:

- **STRATEGIJA I PODUZETNIŠTVO.** Pregledom dosadašnjih rezultata ZIR-a na Fakultetu uočljivo je kako su *Strategija i Poduzetništvo* područja koja su u najvišoj mjeri zaokupila interes naših istraživača. U kontekstu ovih dvaju područja naši istraživači su se bavili raznim temama, primjerice: strateške orijentacije, marketinške strategije profitnih i neprofitnih organizacija, resursna teorija poduzeća, međunarodno poduzetništvo, strateško poduzetništvo, financiranje poduzetništva, mjerenje performansi poduzetnika te obiteljsko poduzetništvo između ostaloga. Osim zbog postignutih rezultata koji se ogledaju u kvaliteti i produktivnosti ZIR-a, područje *Strategije i Poduzetništva* smatramo strateškim i iz drugih pragmatičnih razloga. Svjesni smo da osim u području ZIR-a, orijentacija našeg Fakulteta mora ići i u smjeru da područja *Strategije i Poduzetništva* promovira kao sustav razmišljanja i u ostalim djelatnostima fakulteta. U skladu s navedenim, Ekonomski fakultet u Splitu je već nekoliko godina aktivan u različitim edukacijama u programima cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih te konzultantskih usluga iz područja *Strategije i Poduzetništva*. Također, fakultet već godinama aktivno djeluje i u programima

poticanja studentskog poduzetništva gdje su osnovani studentski poduzetnički centar i inkubator te stvorena mreža kontakata i suradnje s drugim fakultetima i ostalim partnerima iz svijeta poduzetništva iz zemlje i inozemstva. Zbog mnogo tema u kojima se područja *Strategije i Poduzetništva* isprepliću, smatramo kako je logično da se organiziraju u zajedničko područje, a što i potvrđuju prakse ostalih fakulteta koji imaju srodnu orijentaciju u nastavnoj i znanstveno-istraživačkoj djelatnosti.

- **MAKROEKONOMIJA I MONETARNA EKONOMIJA.** Prema rezultatima provedene samoanalize, dosezi naših istraživača u području *Makroekonomije i Monetarne ekonomije* imaju zamjetan međunarodni utjecaj i vidljivost. Pregledom tema koje su obrađivane u ovim područjima, uočljivo da su naše istraživače zaintrigirala goruća pitanja iz makroekonomske i monetarne politike kako na lokalnoj, tako i na globalnoj razini. Interesi naših istraživača obuhvaćaju čitav niz tema s kojima se susreću odlučitelji u oblikovanju uspješnih ekonomskih i monetarnih politika poput: poslovnih ciklusa, transmisijskih mehanizama monetarne politike, fiskalne politike, fiskalne decentralizacije te udjela države u gospodarstvu, makroekonomskih efekata političkih procesa i sl. Grupa istraživača koja je bila nositelj znanstveno-istraživačkih aktivnosti u okviru ovog područja ima razvijene kompetencije u kvantitativnim metodama, s posebnim naglaskom na kompleksne ekonometrijske modele. Smatramo kako područja *Makroekonomije i Monetarne ekonomije* mogu činiti zajedničko područje zbog komplementarnosti procesa tih dvaju područja, a i iz činjenice što su istraživači unutar ovih područja podjednako istraživali i makroekonomsku i monetarnu problematiku.

U interesu je Fakulteta da promovira i potencira strateška područja ZIR-a što će rezultirati izgradnjom prepoznatljivog imidža fakulteta na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Kako bi mjerili postignuća u strateškim područjima ZIR-a mi ćemo koristiti objektivne i transparentne pokazatelje uspješnosti koji će biti sustavno praćeni. Naravno, svjesni smo da su strateška područja ZIR-a promjenjiva kategorija i kao fakultet smo spremni proširiti strateški fokus u smjeru onih područja koja s vremenom pokažu rast u kvaliteti i produktivnosti, a primjenom prije navedenih kriterija. Dodanu vrijednost isticanja strateških područja ZIR-a našeg Fakulteta vidimo i u izgradnji mreža suradnje s istraživačima i institucijama koje dijele jednako strateško usmjerenje i interese u ZIR-u. Uspostavljanjem ovakvih mreža kao Fakultet si otvaramo vrata međunarodnih izvora financiranja ZIR-a i na taj način osiguravamo daljnji razvoj ZIR-a na našoj instituciji. U skladu s ciljem da postanemo jedno od najboljih visokih učilišta u području poslovne ekonomije, ekonomije i turizma, uspješnost strateških područja ZIR-a ćemo mjeriti sljedećim indikatorima:

- Produktivnost 1 – godišnji rast znanstvenih publikacija koje obrađuju teme iz strateških područja.

- **Produktivnost 2** – godišnji rast znanstvenih publikacija koje obrađuju teme iz strateških područja u relevantnim citatnim bazama (*Web of Science Core Collection i Scopus*).
- **Kvaliteta** – godišnji rast citiranosti znanstvenih publikacija koje obrađuju teme iz strateških područja u relevantnim citatnim bazama (*Web of Science Core Collection i Scopus*).

PROMOVIRANJE ZIR-a U ŠIROJ DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI

U usvojenoj *Strategiji 2013-2020*, Ekonomski fakultet u Splitu je između ostaloga istaknuo i potrebu za širenjem aktivnosti i rezultata u ZIR-u prema ključnim dionicima. U tom smjeru će Fakultet poduzeti cijeli niz mjera i aktivnosti koje imaju za cilj podignuti svijest o aktivnostima ZIR-a koje se odvijaju na našoj instituciji. Smatramo da su ključni dionici prema kojima moramo intenzivirati komunikaciju sadašnji i budući studenti, poslovni svijet, lokalna i regionalna samouprava, državna uprava, mediji i opća javnost. Smatramo kako će intenzivnija komunikacija s ovim dionicima imati pozitivan učinak u dva područja: 1) poboljšat će se imidž Fakulteta i istraživača gdje nam je cilj pozicionirati se kao odgovoran dionik čije su aktivnosti ZIR-a u funkciji društvenog i gospodarskog razvoja i 2) otvorit će se vrata suradnji s navedenim dionicima, a naročito u sferi pokretanja zajedničkih projekata i inicijativa (pr. zajednički programi *Obzora 2020* s dionicima iz poslovnog, neprofitnog i javnog sektora).

Da bismo uspješno upoznali ključne dionike s našim aktivnostima u ZIR-u osmislit ćemo i implementirati operativne platforme putem kojih ćemo biti u izravnoj interakciji s ključnim dionicima:

- **Portal Znanje@EFST**: Na ovom portalu će naši istraživači objavljivati kratke sinopsise i implikacije svojih znanstvenih istraživanja, a koje se dovode u vezu s aktualnim gospodarskim i društvenim pitanjima.
- **Repozitorij Istraživanje@EFST**: U ovom repozitoriju ćemo objavljivati znanstvene radove naših istraživača koji su u nastajanju.
- **Novi proizvodi** koji bi bili rezultat znanstvenog, a i aplikativnog rada pojedinih istraživača i istraživačkih grupa (pr. indeks kojim bi se mjerila kvaliteta poslovanja određene skupine poslovnih subjekata ili indeks kojim bi se mjerila poslovna klima u državi). Mišljenja smo da bi ovakvim proizvodima fakultet u mnogočemu razvio svoju prepoznatljivost u široj javnosti, a sami istraživači koji bi bili nositelji takvih projekata bi više bili eksponirani u javnosti i prema medijima kao lideri mišljenja u odabranom području.
- **Javne tribine** o važnim ekonomskim i društvenim pitanjima. Cilj ovakvih tribina je da pokažemo da intelektualni doprinosi koji proizlaze iz našeg istraživačkog interesa imaju za cilj davanje odgovora na goruća pitanja iz ekonomske i društvene stvarnosti.

Smatramo kako će intenziviranje komunikacije s ključnim dionicima doprinijeti većoj vidljivosti našeg Fakulteta i istraživača kao odgovornih i vrijednih subjekata čiji intelektualni kapaciteti, a koji su integrirani u aktivnostima ZIR-a, doprinose razvoju društva u kojem djeluju.

ORGANIZIRANJE ISTRAŽIVAČKIH GRUPA

U svrhu podizanja kvalitete i produktivnosti ZIR-a, Fakultet će podupirati osnivanje istraživačkih grupa. Istraživačke grupe predstavljaju manje istraživačke centre koje svoje interese, ideje i resurse okupljaju oko zajedničkih tema i projekata istraživanja.

Samoanalizom dosadašnjih rezultata u ZIR-u, uočeno je da su na razini fakulteta postojali naponi istraživača da se neformalno organiziraju kako bi zajedničkim radom i suradnjom postigli kvalitetnije rezultate u ZIR-u, bilo putem znanstvenih projekata ili zajedničkim publiciranjem znanstvenih radova. Tijekom samoanalize došli smo do zaključka kako postoje grupe istraživača koje po srodnosti u tematskoj orijentaciji mogu činiti homogene grupe. Mišljenja smo kako bi se kvaliteta i produktivnost ZIR-a značajno poboljšali kada bi se stvorilo sinergijsko djelovanje uspostavljanjem organiziranih istraživačkih grupa i to na dvije razine. Prvo, aktualni trendovi i prakse vodećih fakulteta u području poslovne ekonomije, ekonomije i turizma svjedoče kako organiziranje užih tematskih istraživačkih grupa značajno pomaže fakultetima da uspješno konkuriraju u privlačenju sredstava od strane nacionalnih i međunarodnih programa financiranja ZIR-a. Drugo, smatramo kako će uspostava istraživačkih grupa pomoći Fakultetu da ostvari suradnju sa srodnim institucijama i istraživačima iz zemlje i inozemstva. Osim što bi doprinijele kvaliteti i produktivnosti ZIR-a, ovakve suradnje mogu biti osnova eksploataciji novih ideja u vidu razvoja zajedničkih studija (naročito doktorskog) te programa cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih. Mislimo da u organizaciji ovakvih grupa glavni kriterij mora biti dodana vrijednost koju grupa proizvodi za Fakultet, njegove istraživače i društvo u cjelini, a ne da bude organizacijska jedinica koja je sama sebi svrha.

Na operativnoj razini, Fakultet će na godišnjoj razini pratiti rad i rezultate svojih istraživačkih grupa. U formalnom dijelu, svaka istraživačka grupa će planirati svoj rad gdje će istraživači istaknuti sve aktivnosti ZIR-a kao i očekivane učinke na godišnjoj razini. Organiziranje istraživačkih grupa ne vidimo samo kao polugu za iskorištavanje potencijala u našim strateškim područjima ZIR-a već u svim područjima u kojima se naši istraživači mogu homogeno organizirati oko zajedničkih tema i interesa. Prije svega mislimo da će organiziranje istraživačkih grupa rezultirati utjecajnim i vidljivim rezultatima u ZIR-u, tj. povećanjem znanstvenih publikacija u časopisima koji su indeksirani u citatnim bazama *Web of Science Core Collection* i *Scopus*. S ciljem poticanja kvalitetnijeg rada istraživačkih grupa, fakultet će financijski podupirati projekte grupa i njihovih istraživača putem internih kompetitivnih natječaja.

Iako je Fakultet u svom ZIR-u prepoznat po tematskim područjima, u samoanalizi smo došli do spoznaje kako naši istraživači posjeduju i znanja iz raznih metodoloških područja. Smatramo kako će definirana tematska područja ZIR-a u kombinaciji s metodološkim kompetencijama biti uporište za povećanje znanstvene izvrsnosti Fakulteta u budućnosti. Bitno je za naglasiti kako će definirane grupe biti podložne ranije definiranim kriterijima uspješnosti. Kako bi osigurali uspješno organiziranje istraživačkih grupa poduzet ćemo sljedeće taktike:

- Poticaj, podrška i pomoć istraživačkim grupama u traženju vanjskih izvora financiranja za svoje projekte.
- Uvođenje internog kompetitivnog natječaja za financiranje projekata istraživačkih grupa čiji projekti obećavaju visoku razinu međunarodne znanstvene vidljivosti.
- Oblikovanje sustava planiranja, implementacije i kontrole aktivnosti ZIR-a na godišnjoj razini.
- Povećana vidljivost istraživačkih grupa organiziranjem internih web stranica.
- Umrežavanje s istraživačima i istraživačkim grupama u zemlji i inozemstvu koje imaju srodan interes u ZIR-u.

INTEGRACIJA ZIR-a S OSTALIM DJELATNOSTIMA FAKULTETA

Osim kroz znanstvenu djelatnost, fakultet svoju prepoznatljivost gradi i na kvalitetnim nastavnim te programima cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih. Promatranjem najboljih svjetskih praksi, uvidjeli smo kako postoji sinergijski učinak za fakultete koji uspješno integriraju znanstvenu i nastavnu djelatnost te programe cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih.

Studenti su glavni dionici Fakulteta koji su izravno uključeni u našu nastavnu djelatnost. Međutim, danas su studenti vrlo malo upoznati s onim čime se njihovi nastavnici bave u ZIR-u. Stavljanjem sve jačeg naglaska na znanstvenu komponentu u nastavi, smatramo kako ćemo diferencirati naše nastavne aktivnosti u odnosu na ostale institucije iz srodnih područja. Kako bi odgovorili na ovaj izazov, smatramo kako bi uključivanje različitih pojava oblika ZIR-a (znanstvenih članaka, monografija, projekata i sl.) u nastavni proces istaknulo njegovu važnost u prenošenju znanja i vještina važnim za buduće karijere naših studenata. Smatramo da je sinergija znanstvene i nastavne komponente važan čimbenik revitalizacije i redefiniranja naših studijskih programa koji moraju polaziti od naše ekspertize i kompetencija u ZIR-u. U skladu s navedenim, naši studenti će imati mogućnost uvidjeti kako kompetencije i znanja koja stječu imaju izravne veze s istraživačkom orijentacijom koju nastavnici ovog Fakulteta njeguju. Mišljenja smo kako će ovo doprinijeti većem razumijevanju i samoj dodanoj vrijednosti koju će studenti osjetiti kroz poboljšanu kvalitetu nastavnog procesa kojeg izvodimo.

Uz nastavnu djelatnost, programi cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih također predstavljaju važan čimbenik uspješnosti našeg Fakulteta. Smatramo da programi cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih moraju biti u sinergiji sa znanstveno-istraživačkom orijentacijom Fakulteta. U skladu s navedenim, fakultet će osmišljavati i nuditi programe cjeloživotnog obrazovanja koji proizlaze iz kompetencija njegovih istraživača te ujedno odgovaraju trenutnim trendovima i izazovima na tržištu rada.

Kako bi Fakultet uspješno kročio u budućnost, smatramo kako je od krucijalne važnosti integrirati naš ZIR s ostalim djelatnostima fakulteta, a s ciljem stvaranja pozitivnog iskustva studenata i polaznika programa cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih našim radom. S ciljem popularizacije ZIR-a poticati ćemo nastavnike da koriste razne oblike ZIR-a unutar učionice:

- Uključivanje znanstvenih radova/projekata/studija vodećih svjetskih istraživača koji se bave problematikom koja se izučava unutar kolegija na studijskim programima fakulteta.
- Uključivanje znanstvenih radova/projekata/studija nastavnika u redovne syllabuse kolegija koji se izvode na studijskim programima fakulteta.
- Pokretanje programa „istraživačkog suradnika“ za nadarene i uspješne studente diplomskog studija koji imaju aspiracije prema ZIR-u.
- Organiziranje gostujućih predavanja renomiranih istraživača u područjima koja se izvode i kroz kolegije na studijskim programima fakulteta.
- Osmišljavanje programa cjeloživotnog obrazovanja i obrazovanja odraslih u područjima koja odgovaraju znanstvenim kompetencijama naših istraživača i aktualnim tržišnim potrebama.

RESURSNA I INFRASTRUKTURNA PODRŠKA AKTIVNOSTIMA ZIR-a

Fakultet već dugi niz godina kontinuirano ulaže u materijalne resurse i infrastrukturu svjestan da uvjeti u kojima istraživači rade imaju izravan utjecaj na produktivnost i kvalitetu ZIR-a. Suvremene učionice, informatički laboratoriji, računalna oprema i softver te pristup bazama podataka predstavljaju potporne aktivnosti bez kojih aktivnosti ZIR-a ne bi bile moguće. Smatramo kako su svi ovi preduvjeti neophodni kako bi naši istraživači ostvarili učinak u ZIR-u koji će imati visoku međunarodnu vidljivost i utjecaj. Također, adekvatni uvjeti za rad te odgovarajuća oprema i infrastruktura će omogućiti privlačenje novih znanstvenih novaka, doktorskih studenata i poslijedoktoranata.

Osim materijalne infrastrukture i opreme, Fakultet veliku pozornost poklanja i financijskom poticanju izvrsnosti u ZIR-u. U skladu s tim, Fakultet osigurava svojim zaposlenicima godišnji budžet za poticanje različitih aktivnosti u ZIR-u poput odlazaka na znanstvene konferencije, odlazaka na razne seminare i usavršavanja, logističku pomoć pri objavljivanju znanstvenih

radova i slično. Međutim, izdvajana financijska sredstva su često nedostatna da bi se ispunili ciljevi povećanja produktivnosti i kvalitete u ZIR-u. U tom smislu smatramo kako se fakultet i njegovi istraživači nužno moraju okrenuti vanjskim izvorima financiranja, kako domaćim tako i inozemnim. U prvom redu mislimo da usmjerenost fakulteta treba biti prema domaćim institucijama koje potiču financiranje ZIR-a, poput Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ). Međutim, zbog veće vidljivosti i izdašnijih izvora financiranja potrebno je da se Fakultet s vremenom sve više orijentira prema međunarodnim izvorima financiranja gdje su najinteresantnije inicijative unutar programa *Obzor 2020* i programi *Europskog Vijeća za znanost* (eng. European Research Council – ERC) u kojima fakultet već sudjeluje kao partner drugim visokoobrazovnim institucijama iz zemlje i svijeta. Kako bi uspjeli u tome, smatramo da naponi fakulteta i njegovih administrativno-stručnih službi moraju ići u smjeru pružanja logističke podrške istraživačima i istraživačkim grupama koje se odluče na prijavu projekata na natječaje vanjskih izvora financiranja.

Kao fakultet provodit ćemo monitoring kako bi osigurali da se sredstva iz unutarnjih i vanjskih izvora financiranja ulažu u područja koja će podignuti produktivnost i kvalitetu ZIR-a. Stoga, kako bi nastavili infrastrukturno, materijalno i financijski podupirati aktivnosti ZIR-a, implementirat ćemo sljedeće taktike:

- Nastavak ulaganja u infrastrukturu, resurse i opremu koji su vitalni za aktivnosti ZIR-a.
- Organiziranje središnjeg repozitorija javno raspoloživih baza podataka koje mogu biti od koristi istraživačima, studentima svih razina studija i poslijedoktorantima u aktivnostima ZIR-a.
- Povećati udio projekata financiranih od strane HRZZ.
- Povećati udio projekata financiranih od strane međunarodnih institucija (natječaji unutar programa *Obzor 2020*, programi *Europskog Vijeća za znanost*, Erasmus+, COST i sl.)
- Uspostavljanje internog budžeta kojim će se na kompetitivnoj osnovi financirati projekti istraživačkih grupa fakulteta, a koji obećavaju izvrsnost u ZIR-u.
- Uspostavljanje sustava praćenja natječaja, subvencija i stipendija kojim će se istraživačima olakšati traženje vanjskih izvora financiranja za aktivnosti ZIR-a.
- Nastaviti program nagrađivanja izvrsnosti u području međunarodne vidljivosti ZIR-a naših istraživača (publikacije u citatnim bazama Current Contents/Social & Behavioral Sciences, Current Contents Collections/Business Collection, Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index).